

Iris Lam

de bond
voor
bangeriken

VOLT
Amsterdam 2023

Mannetje

1

In de school is het bloedheet. Het beton slurpt de hitte op, als een grote grijze spons, en heel even is Anna blij dat ze schoolzwemmen heeft. Nu is ze tenminste buiten, weg uit dat hete blok beton. Ze klimt het trapje af en dompelt zich onder. Lekker. Het zou haar niet verbaasd hebben als je het water had horen sissen, zo warm heeft ze het. Heel even is ze opgelucht. Héél even.

Dan roept de juf: 'Allemaal in de rij! We gaan van de duikplank!'

En weg is de opluchting. Zo traag mogelijk klimt Anna weer op de kant.

'Kom maar,' fluistert Lepel. Lieve Lepel, die altijd precies weet wat er aan de hand is. 'Blijf maar achter mij.' Ze blijft achter Lepel. Volgt hem naar de trap van de duikplank. Voeten precies op de natte afdrucken van Lepels voeten. Waar Lepel gaat, daar is het veilig. De eerste tree. De tweede tree. Niet naar beneden kijken. Lepels billen in een groene zwembroek, ook veilig. Nog een tree. En ja hoor. Daar heb je hem weer, het mannetje in haar borstkas. Het mannetje is klein, rood en driftig. Hij heeft korte beentjes en een enorme kop. Een enorme, lelijke kop met een grote mond. Elke tree gaat hij harder tekeer:

boem boem

t dit niet
"boem-boem-boem"
jij bange griet
boem-boem-boem

Doe rustig! Je maakt me bang! Maar dat zegt ze niet hardop. Niemand mag weten dat ze bang is. Dus staart ze naar de groene billen van Lepel en vooral niet naar beneden. Wanneer ze naar beneden kijkt moet ze misschien overgeven. Nog een tree. Nog een tree. En voor ze het weet staat ze bovenaan, op de smalle plank. De zon brandt op haar huid, maar dat merkt ze bijna niet. Ze voelt alleen dat haar handen klam zijn. Het mannetje in haar borst springt woest op en neer.

boem-boem-boem
"ras op, ik schiet, dan val je wel"
boem-boem-boem
"du geef maar op en ga maar snel"
boem-boem-boem

Hou op! Ik val heus niet! Maar voor de zekerheid grijpt ze de reling toch iets steviger vast. Eerst is er een ander meisje aan de beurt, dan Lepel en dan zij. Anna kijkt achter zich. De kinderen staren ongeduldig naar het voorste kind, net alsof ze het meisje eraf willen duwen. Dat is niet nodig, ze springt zelf al. Nu is Lepel aan de

beurt. Kort draait hij zich om en kijkt haar nog even aan. *Je kunt het, Anna*, zegt zijn blik. Lepel neemt een aanloop, de plank maakt een diepe buiging en hij springt. Met een sierlijke boog plonst hij in het water.

De juf klapt. 'Hartstikke goed, Lepel! Dat wordt een mooi cijfer voor jou!'

'Anna, jij bent,' klinkt het achter haar. Dat weet ze zelf ook wel. Ze slikt. Haar mond is zo droog als een beschuitje. Daar gaat-ie dan. Voetje voor voetje schuifelt ze richting het einde van de duikplank. Straks valt ze. Dan is ze dood. Niet aan denken. Maar ze denkt er toch aan en haar hele lijf trilt. Het mannetje in haar borst stampt tegen haar ribben.

elastiekjes in je armen
boem boem boem
bibbers in je benen
boem boem boem
knopen in je darmen
boem boem
boem

Ze staat nu op het puntje van de duikplank. Eerder heeft ze nog niet naar beneden gekeken, maar nu spiekt ze eventjes. Dat had ze beter niet kunnen doen.

Het grote blauwe zwembad lijkt vanaf hier op een ieniemieniedrinkbakje voor een hamster. De juf, Lepel en de anderen zijn veranderd in kleine stipjes. De stipjes dansen, het zijn net fruitvliegjes voor haar ogen. Haar knieën voelen slap als boterhamzakjes. Dit gaat toch nooit goed?

boem boem
ik ben de baas boem
boem boem boem
straks komt de waas
dan val je wel
boem boem boem
dus geef maar op en snel
boem boem boem

Zal ze teruggaan? Maar dat kan toch niet? Dan moet ze weer langs al die kinderen de trap af. Ze ziet hun gemene rotkoppen al voor zich. Ze lachen haar uit,

anna heeft een voldoende

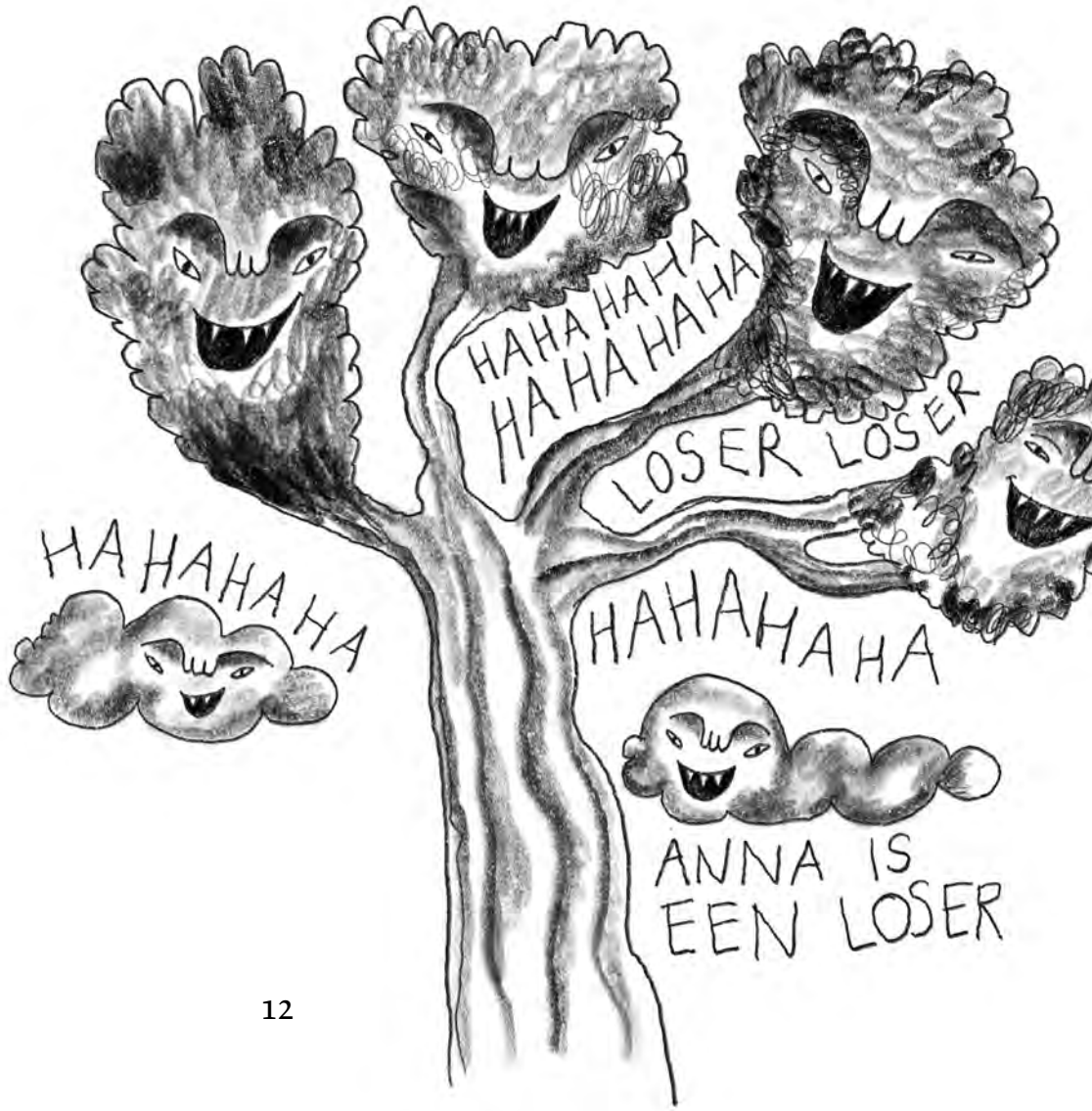
geintje!!

JE KRIJGT EEN -1

HAHAHA HAHAAAAHA

net als de juf. Zo krijgt ze weer een slecht cijfer. En dan wordt haar moeder weer boos. 'Hoe komt het toch dat jij altijd zo bang bent? Dat heb je niet van mij, hoor!'

Snel richt Anna zich weer op de bomen en de lucht.

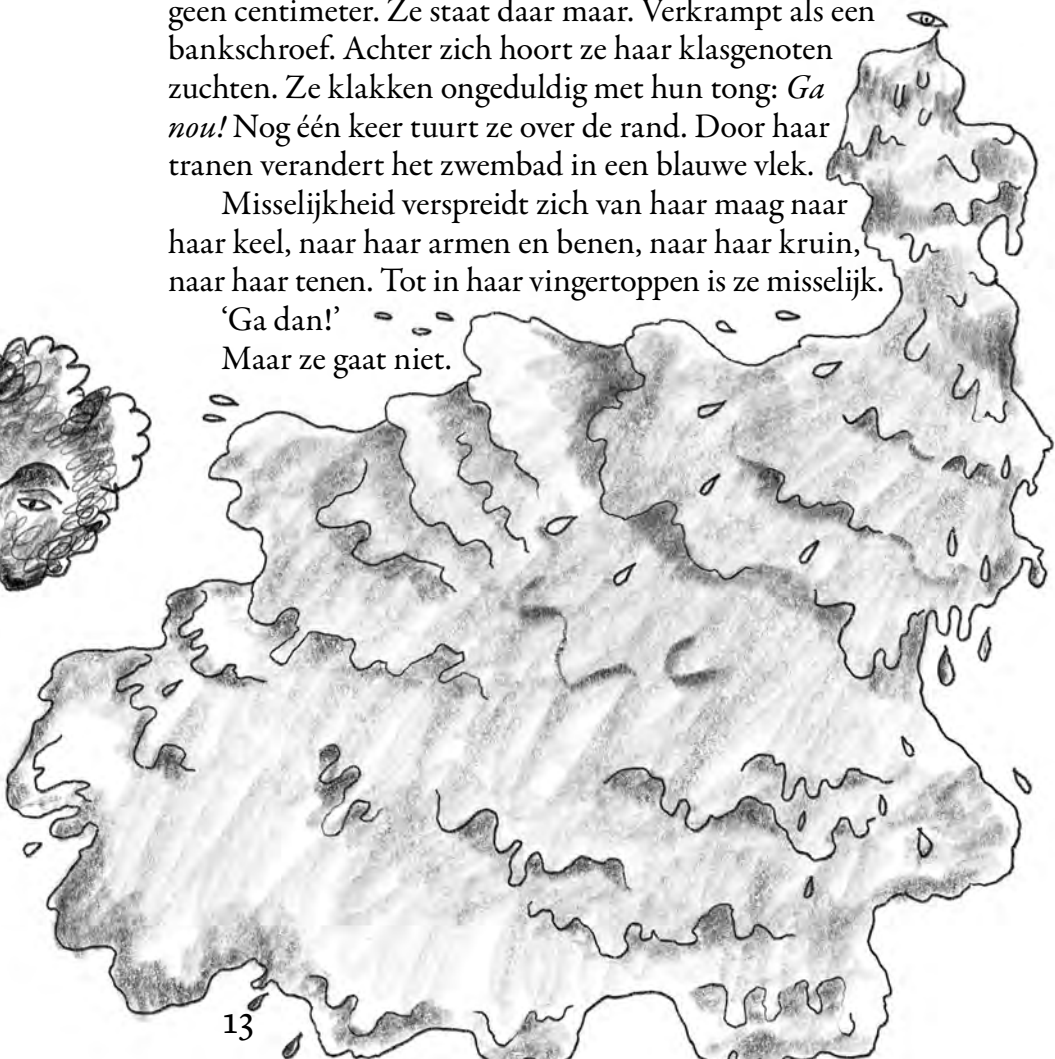

Niet naar beneden kijken. Gewoon springen. Als een kaars. Dan kan er niks gebeuren. Oké, nu gaat ze springen. Ze zet zich schrap. Oké, daar gaat-ie. Ze haalt diep adem. Kom op, nu! Maar haar voeten bewegen geen centimeter. Ze staat daar maar. Verkrampt als een bankschroef. Achter zich hoort ze haar klasgenoten zuchten. Ze klakken ongeduldig met hun tong: *Ga nou!* Nog één keer tuurt ze over de rand. Door haar tranen verandert het zwembad in een blauwe vlek.

Misselijkheid verspreidt zich van haar maag naar haar keel, naar haar armen en benen, naar haar kruin, naar haar tenen. Tot in haar vingertoppen is ze misselijk.

'Ga dan!'

Maar ze gaat niet.

Mussen van het dak

2

Anna loopt op haar allerlangzaamst. De school is uit en de warmte maakt lopen moeilijk, alsof ze door een kom met pannenkoekenbeslag moet bewegen. Ze veegt het zweet van haar voorhoofd. Lepel lijkt er geen last van te hebben. Die klimt op een muurtje, hinkelt op één been. Soms staat hij stil om een insect of een zeldzame vogel aan te wijzen. Lepel weet alles van dieren. Op zijn kamer liggen wel twintig boeken erover, en de muren hangen vol met posters van olifanten, flamingo's, schildpadden en ijsberen. Hij kan er heel mooi over vertellen, over waar ze wonen en wat ze eten en hoe ze paren. Supermooi, maar soms wordt Anna verdrietig van die verhalen. Verdrietig en bang.

Lepel springt van het muurtje en wijst. ‘Kijk, een mus!’

‘O ja, ik zie ’m!’

De mus zit boven op het dak van een grijs gebouw.

Zijn borstje gaat vlug op en neer.

‘Zelfs die mus heeft het warm,’ zegt Anna.

‘Daarom zijn er nog maar zo weinig over.

Nog maar twee.’

‘Nog maar twee in heel de Stad?’

‘Klopt.’ Lepel knijpt zijn ogen half dicht, zo kan hij de mus vast beter bestuderen.

‘Kunnen die mussen niet tegen de warmte?’

‘Nee, dan vallen ze van het dak. Dat overleven ze niet. Daarom zijn ze bijna uitgestorven.’

‘Echt?’ Anna hapt van schrik naar lucht. ‘We moeten die mus redden! Straks valt hij van het dak!’

Lepel schudt zuchtend zijn hoofd. ‘Dat heeft geen zin. Hij vliegt er toch vanzelf weer op. Mussen horen op het dak. Dat is hun instinct.’

‘Maar we moeten toch íéts doen? We kunnen die mus toch niet zomaar van het dak te pletter laten va...’ En op dat moment gebeurt het. De mus wiebelt op zijn pootjes, zijn kopje knikt en hij valt. Met een doffe bons komt hij op het asfalt terecht.

Anna rent naar het hoopje vogel. ‘Hij is dood!’

Tranen klinken door in haar stem.

‘Laat eens kijken?’ Lepel knielt naast de mus en brengt zijn gezicht vlak bij de grond. ‘Yep, hij is dood.’

‘En nu?’

‘Nu moeten we hem begraven.’

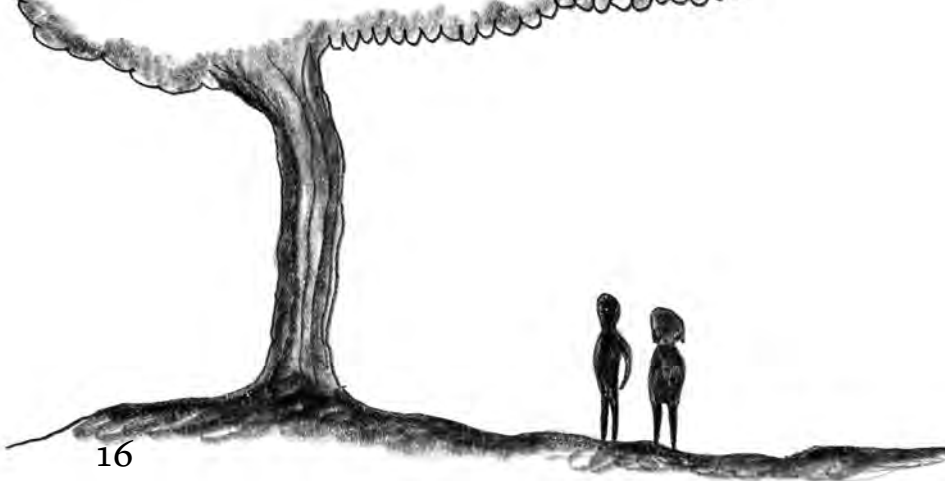
Eigenlijk moet Anna naar huis. Nou en, dan komt ze maar te laat. Ze heeft toch geen zin om naar huis te gaan, zeker niet na wat er op die stomme duikplank is gebeurd.

Zwijgend tilt ze de mus van het asfalt, zijn lijfje ligt slap en warm in haar hand. Langzaam en plechtig wandelen ze naar het park. Het is net een echte rouwstoet, zoals bij de uitvaart van Lepels oma. In het park zoeken ze een mooi plekje, onder een boom. Ze graven een gat in het zand met hun handen en leggen de mus er voorzichtig in. Dan gaan ze naast elkaar staan en staren naar de dode mus.

Anna fluistert: ‘Wil jij nog iets zeggen?’

Bij een graf hoor je te fluisteren.

Lepel knikt en schraapt zijn keel. ‘Welkom op de begrafenis van de een-na-laatste mus van heel de Stad.’ Zijn stem trilt een beetje. ‘Er is er nu nog maar één over. En iedereen weet waardoor dat komt.’

Anna weet het inderdaad. Het mannetje in haar borst begint meteen weer te sputteren:

boem-boem-boem
de "Stad", de "Stad"
gaat eraan boem
"boem" "boem" boem
"en jy" "en jy"
"kunt" "daar aan"
"he-le-maal" "niks doen"

‘Maar laten we het daar niet over hebben,’ zegt

Lepel snel.

Dat wil Anna inderdaad liever niet.

Lepel is een paar seconden stil en gaat dan verder:

‘Ik hoop dat deze mus een heel mooi leven heeft gehad. Dat hij lekker heeft getijlpt en wormpjes uit de grond heeft gesnoept. Amen.’

Ze pakken allebei wat zand en maken het gat dicht. Met twee stokjes en een stukje kauwgom knutselt Anna een kruis, dat steken ze in het hoopje. Nog eventjes blijven ze bij het graf staan. En zonder verder nog iets te zeggen, vertrekken ze allebei naar hun eigen huis.